

سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی

- گروه علمی سلامت زنان، نهادی است که به منظور تبیین مبانی نظری سلامت زنان در جمهوری اسلامی ایران، دیده بانی، پایش و ارزیابی وضعیت سلامت زنان، تقویت نقش آنان در ارتقای سلامت خود، خانواده و جامعه، و ارائه پیشنهاد در راستای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان در ارتقای سلامت و ایجاد هماهنگی‌های لازم در این امور، در فرهنگستان علوم پزشکی تشکیل شده است.

- برنامه راهبردی گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی در حمایت از اهمیت سلامت زنان که شامل رفاه جسمی، روانی، عاطفی، اجتماعی و معنوی زنان بوده و تحت تأثیر شرایط بیولوژی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی زندگی آنان می‌باشد، تدوین شده است. این برنامه چارچوبی برای فعالیتهای گروه در پاسخ به چالش‌ها و نیازهای سلامت زنان نه تنها به عنوان نیمی از جمعیت بلکه به عنوان عاملان مؤثر در تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت کودکان، خانواده و جامعه، در زمان حال و آینده است. زنان هم دریافت‌کنندگان و هم ارائه‌دهندگان اصلی مراقبت‌ها در نظام سلامت هستند و بخش بزرگی از مراقبان بهداشتی در بخش رسمی سلامت را تشکیل می‌دهند. بنابراین تأمین سلامت آن‌ها یک مسئولیت همگانی بوده و تولید آن بر عهده دولت‌ها است و باید به طور محوری در سیاست‌ها و برنامه‌های بخش سلامت مورد توجه قرار گیرند. تلاش گروه بر آن خواهد بود که با توجه به تمامی ابعاد سلامت زنان طی دوره‌های مختلف زندگی و تأثیر شرایط اجتماعی، اقتصادی و منزلت زن در جامعه، با تمرکز بر نظام سلامت کشور، با رویکردی کل‌نگر و جامع، همکاری و تعامل بین‌بخشی در جهت بهبود سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی بخش سلامت و سایر بخش‌های اجتماعی اقدام کند.

نقاط ضعف

1. ضعف تبیین، معرفی و اطلاع‌رسانی در خصوص جایگاه و مأموریت فرهنگستان در جامعه و سازمان‌های اجرایی؛
2. عدم استفاده بهینه از تجهیزات و فناوری جهت فعالیت در فضای علمی مجازی؛
3. ضعف دسترسی مستمر به بانک‌های علمی معتبر؛
4. ضعف نگرش جنسیتی در برنامه‌های سایر گروه‌های تخصصی فرهنگستان؛
5. ضعف اطلاع، تحلیل و بهره‌برداری مستمر از داده‌ها و اطلاعات موجود سلامت زنان؛
6. فقدان ارتباط نهادمند و مستمر با مراجع ملی در زمینه‌های علمی، سیاست‌گذاری و اجرایی مرتبط با سلامت زنان

تحلیل محیط بیرونی

تهدیدها

1. آگاهی و توجه محدود متخصصان علمی کشور نسبت به موضوع سلامت زنان
2. محدودیت منابع برای مطالعه و تحقیق در حیطه سلامت زنان
3. ضعف رویکرد جنسیتی در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های بخش سلامت (ساختار - منابع - قوانین و مقررات و...)
4. ضعف ارتباط نهادمند اطلاعاتی با مجامع سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری
5. ضعف آگاهی نسبت به حقوق و منزلت زنان در جامعه و مراکز درمانی و مراقبتی
6. عدم توجه به ویژگی‌های فیزیولوژی، نقش‌ها و مسئولیت‌های متعدد خانوادگی و اجتماعی زنان در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری بخش سلامت

تحلیل محیط داخلی

نقاط قوت

1. جایگاه فرهنگستان به عنوان مرجع عالی علمی در زمینه دیده‌بانی کلان، پایش و ارزیابی، نظارت و برنامه‌ریزی سلامت زنان؛
2. وجود متخصصان و محققان صاحب‌نظر در گروه سلامت زنان و سایر گروه‌ها؛
3. امکان ارتباط و دسترسی به منابع اطلاعاتی سلامت زنان؛
4. امکان همکاری با سایر مراجع و مجامع علمی کشور؛

7. ضعف تحقیقات متمرکز و هدفمند سلامت زنان (پیمایش‌ها)
8. فقدان نظام پایش و مراقبت مستمر سلامت زنان در نظام سلامت کشور
9. روند افزایش الگوهای رفتارهای پرخطر در بین زنان (چاقی - مصرف سیگار - مواد مخدر...)
10. روند افزایش مشکلات اجتماعی اقتصادی و فرهنگی و تأثیر آن بر سلامت زنان

هدف

1. ارتقای دانش سلامت زنان و شناخت اولویت‌ها و نیازهای سلامت آنان
2. بهبود سیاست‌ها و برنامه‌های مرتبط با سلامت زنان
3. ارتقای برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمات مؤثر سلامت در حوزه سلامت زنان

فرصت‌ها

1. وجود منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان یک سند پایه ملی و کلان کشوری
2. وجود سیاست‌های مصوب و برنامه‌های مدون در ارتباط با سلامت زنان
3. توجه به سلامت زنان در اهداف و دورنمای برنامه بیست ساله و سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران و نقشه جامع علمی کشور
4. روند افزایش مشارکت زنان در مناصب قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری کشور
5. برخورداری از ساختارهای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارتی و مشورتی در امور زنان در مراکز علمی و اجرایی
6. وجود انجمن‌های علمی مرتبط با امور زنان
7. وجود سازمان‌های مردم‌نهاد و صنفی زنان
8. افزایش شمار دانشجویان و دانش‌آموختگان زن

ارزش‌ها

- ارزش‌های حاکم بر فعالیت‌ها و برنامه‌های گروه سلامت زنان هم راستا با اهداف و آرمان‌های نظام اسلامی، تأکید بر محوریت انسان سالم و امکان رشد و حرکت به سوی کمال، و اعتلای اخلاق پزشکی عبارتند از:
1. حفظ کرامت و حقوق انسانی زن
 2. رشد و تعالی همه‌جانبه زنان، خانواده و جامعه
 3. دوری از فقر، فساد، تبعیض و بی‌عدالتی و ایجاد امنیت سلامتی
 4. دانایی‌محوری
 5. شایسته‌سالاری و الگوسازی در جامعه اسلامی، ایرانی و جهانی

قلمرو

گروه سلامت زنان در حیطه علمی، سیاست‌گذاری و پژوهشی در عرصه داخلی و بین‌المللی با همه مراجع و سازمان‌های تصمیم‌گیر و علمی و اجرایی داخل کشور و نیز مراکز معتبر علمی بین‌المللی و جهانی تعامل گسترده برقرار می‌کند.

چشم‌انداز

گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی به عنوان مرجع علمی و مشورتی در زمینه سلامت زنان با توجه به اسناد بالادستی مرتبط از جمله منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در جمهوری اسلامی ایران، اهداف و دورنمای برنامه بیست ساله و سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران، نقشه جامع علمی کشور و سیاست‌ها و راهبردهای ارتقای سلامت زنان در جمهوری اسلامی ایران، افق و چشم‌انداز خود را دستیابی به بالاترین مرجع و جایگاه علمی و مشورتی، و دیده‌بانی در زمینه سلامت زنان ترسیم می‌کند.

کانون‌های توجه گروه سلامت زنان

1. بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهت ایجاد ساختار علمی مجازی و نیمه مجازی در زمینه سلامت زنان
2. جذب نخبگان و استعدادهای برتر

اهداف راهبردی

1. توجه به نیازهای سلامت زنان و برقراری رویکرد جنسیتی در برنامه‌های کلان بخش سلامت
2. گسترش و هماهنگی تحقیقات سلامت زنان و افزایش تولیدات علمی و فناوری مرتبط با آن
3. اطمینان از تأمین خدمات مورد نیاز سلامت زنان متناسب با اولویت‌های آنان
4. ارتقای شاخص‌های استاندارد سلامت زنان و هماهنگی در برقراری نظام پایش و مراقبت از سلامت زنان در کشور

مأموریت

گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی به عنوان یک مرجع علمی و فرهنگی، دیده بان، هدایت‌گر، مشاور، نظریه‌پرداز و سیاست‌گذار در زمینه سلامت زنان بر خود لازم می‌داند تا با بهره‌گیری از جدیدترین، بهترین و مناسب‌ترین فناوری‌ها، نیروهای متخصص و منابع کافی در جهت گسترش مرزهای دانش، ارتقای آموزش، پژوهش و خدمات سلامت زنان تلاش کند و ضمن تعامل سازنده و ارتباط نهادمند با سازمان‌های مرتبط دولتی و

اعضای گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی

عضو محترم پیوسته و ریاست گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر مرضیه وحیددستجردی
عضو محترم پیوسته و قائم مقام گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر بتول احمدی
عضو محترم وابسته و دبیر گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر فرائک فرزندی
عضو محترم پیوسته و عضو گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر شهربانو نخعی
عضو محترم پیوسته و عضو گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر پروین میرمیران
عضو محترم پیوسته و عضو گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر فاطمه السادات نیری
عضو محترم وابسته و عضو گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر فرزانه آقاسینی
عضو محترم وابسته و عضو گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر مرضیه مولوی نجومی
عضو محترم وابسته و عضو گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر عصمت باروتی
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر پروین یآوری
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر نرگس رستمی
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم بتول محتشمی
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم زینب رنجبر
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم معصومه علی محمدیان
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر فاطمه رجیبی
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر فیروزه اکبری اسبق
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر شیرین جلالی نیا
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر نفیسه اسماعیلی
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر مریم ابوصابر
عضو محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم دکتر معصومه حسینی
عضو محترم هیات علمی گروه سلامت زنان	سرکار خانم دکتر نرگس تبریزی
کارشناس محترم گروه سلامت زنان فرهنگستان علوم پزشکی	سرکار خانم مینا شیخ الاسلامزاده

5. توسعه ارتباط نهادمند با مجامع علمی، برنامه‌ریزی، سازمان‌ها و مراجع اطلاعاتی سلامت زنان در سطح ملی
6. توسعه ارتباط با سازمان‌ها و مجامع علمی و برنامه‌ریزی و اجرایی سلامت زنان در سطح بین‌المللی و بهره‌برداری از تجارب موفق علمی و اجرایی سایر کشورها
7. افزایش دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی معتبر ملی و بین‌المللی مرتبط با سلامت زنان
8. افزایش آگاهی و اطلاع‌رسانی متخصصان، سیاست‌گذاران و جامعه در خصوص اهمیت و نقش زنان در سلامت جامعه و ابعاد سلامت زنان (حقوق و منزلت زن و تأثیر عوامل اجتماعی اقتصادی و رفتارهای پرخطر)
9. افزایش حضور زنان متخصص در سطوح عالی نظام سلامت و بهره‌گیری از توان علمی و مدیریتی آنان در آموزش و پژوهش
3. بررسی و تحلیل وضعیت سلامت زنان در ابعاد مختلف به صورت مستمر و تهیه گزارش ادواری
4. تعیین نیازها و اولویت‌های سلامت زنان در ایران
5. بررسی، تحلیل و ارزیابی سیاست‌ها، برنامه‌های موجود و مداخلات انجام شده در حوزه‌های آموزش، پژوهش و خدمات سلامت و تأثیر آن‌ها بر سلامت زنان
6. مشاوره و ارائه پیشنهاد در زمینه سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و خدماتی مورد نیاز به منظور ارتقای سلامت زنان
7. ارتباط و هماهنگی با مجامع علمی، نهادها و مراکز ذیربط
8. تلاش در جهت ارتقای جایگاه و نقش زنان در حوزه‌های مختلف علمی پژوهشی، سیاست‌گذاری و اجرایی بخش سلامت و رفع موانع مشارکت آنان در مدیریت نظام سلامت
9. تشویق، ترغیب و معرفی الگوهای موفق و نامور زنان مسلمان و دانشمند، پژوهشگر و خدمت‌گذار در حوزه سلامت
10. بررسی و ارزیابی فعالیت‌های علمی پژوهشی سلامت زنان و پیشنهاد سیاست‌ها، معیارها و ضوابط لازم در خصوص ارتقای علمی فعالیت مجامع و برگزاری گردهمایی‌های ذیربط
11. بررسی و پیشنهاد سیاست‌های لازم به منظور ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت علمی زنان در حوزه علوم پزشکی و بهداشت و تدوین الگوهای مناسب

ماده 1- وظایف

1. تبیین مبانی نظری سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی زنان در جمهوری اسلامی با بهره‌گیری از دستاوردهای علمی تحقیقاتی و صاحب‌نظران علمی اجرایی دانشگاهی و حوزوی و تعیین شاخص‌ها
2. تلاش در راستای گسترش مرزهای دانش و پژوهش با محوریت سلامت زنان

رئوس برخی از فعالیت‌های مهم گروه سلامت زنان

<p>تحلیل وضعیت موجود سیاست‌ها و قوانین مرتبط با سلامت زنان در ایران (مجری، دکتر فرانک فرزندی) تدوین سند ملی سلامت زنان جمهوری اسلامی ایران (مجریان دکتر بتول احمدی، دکتر فرانک فرزندی) ارائه دستورالعمل‌های تغذیه‌ای به منظور پیشگیری و درمان پوکی استخوان در جامعه ایرانی (مجری، دکتر پروین میرمیران) تهیه گزارش مبتنی بر شواهد در خصوص سبک سالم روابط خانوادگی و اجتماعی (مجری، دکتر فرانک فرزندی) تهیه گزارش مبتنی بر شواهد در خصوص سبک سالم فعالیت‌های فیزیکی در زنان نوجوان و جوان (مجری، دکتر فاطمه رجبی) گزارش مبتنی بر شواهد در خصوص سبک سالم تاب‌آوری و کنترل آسیب‌های اجتماعی زنان (مجری، دکتر بتول احمدی) تبیین چارچوب نظری سلامت زنان و عوامل مؤثر بر آن در ایران (مجری، دکتر بتول احمدی) بررسی سیاست‌ها، قوانین و برنامه‌های موجود مرتبط با سلامت زنان جمهوری اسلامی ایران (مجری، دکتر فرانک فرزندی) بررسی وضعیت تحقیقات سلامت زنان در ایران 1360-1390، فاز اول الگوی مقالات منتشر شده (مجری، دکتر نرگس رستمی) شناسایی الگوی غذایی سالم برای کاهش ابتلا به بیماری‌های غیرواگیر در زنان ایرانی (مجری، دکتر پروین میرمیران) تهیه گزارش مبتنی بر شواهد در خصوص درصد میزان مرگ مادران در کشور (مجری، دکتر فاطمه سادات نیری) تهیه گزارش مبتنی بر شواهد در خصوص درصد میزان مرگ نوزادان در کشور (مجری، دکتر فاطمه سادات نیری) بررسی سبک باروری ایرانی-اسلامی: مطالعه کیفی (مجری، دکتر فهیمه قطبی زاده) بررسی روش‌های پیشگیری از افسردگی و اضطراب در زنان براساس مرور نظام‌مند شواهد (مجری، دکتر مرضیه نجومی) طراحی الگوی همکاری مراکز تحقیقاتی و استقرار سامانه رصد تحقیقات سلامت زنان (مجری، دکتر نرگس رستمی) بررسی وضعیت سلامت زنان در جمهوری اسلامی ایران در دهه 1383-1393 (مجری، دکتر بتول احمدی) بررسی وضعیت موجود سیاست‌ها و قوانین در خصوص ارائه خدمات و به‌کارگیری روش‌های نوین کمک باروری در ایران (مجری، دکتر فرانک فرزندی) بررسی روند تحولات جمعیتی سلامتی زنان ایران و آینده‌نگری در خصوص پیامدهای اجتماعی و سلامت در زنان سالمند در بازه زمانی 1400-1415 (مجری، دکتر نرگس رستمی) بررسی سلامت اجتماعی زنان و عوامل مرتبط با آن در ایران: مرور نظام‌مند (مجری، دکتر مرضیه نجومی)</p>	<p>طرح تحقیقاتی (پایان یافته و در حال انجام)</p>
<p>در حوزه‌های تحقیقات سلامت زنان در حوزه سلامت روان زنان در حوزه قوانین و سیاست‌های مرتبط با سلامت زنان</p>	<p>برگزاری نشست‌های تخصصی</p>
<p>کتاب مجموعه قوانین در ارتباط با سلامت زنان در ایران (مولفان اصلی، دکتر فرانک فرزندی، دکتر بتول احمدی)</p>	<p>کتاب</p>
<p>ارسال بسته سیاستی ویژه حمایت‌طلبی تصمیم‌گیرندگان و مجریان در حوزه سلامت زنان برای برنامه ششم توسعه برای معاونت علمی، ریاست محترم فرهنگستان و معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری بحث در خصوص سیاست‌های کلی خانواده ابلاغی از طرف مقام معظم رهبری بحث و بررسی در خصوص اجرایی شدن اقتصاد مقاومتی در حوزه سلامت بررسی سیاست‌های جمعیتی با تأکید بر سلامت مادر و کودک برگزاری جلسات با ارگان‌های مختلف (وزارت بهداشت، معاونت امور زنان ریاست جمهوری و...) اطلاع‌رسانی فعال از دستاوردهای گروه به سازمان‌ها و مراجع قانونی و مرتبط</p>	<p>سایر موارد</p>

برنامه‌های مهم گروه برای آینده

ادامه فعالیت کارگروه‌ها

1. کارگروه سلامت روان زنان
2. کارگروه تحقیقات مرتبط با سلامت روان زنان
3. کارگروه قوانین و سیاست‌های مرتبط با سلامت زنان
4. انجام طرح‌های تحقیقاتی
5. برگزاری نشست‌ها در خصوص سلامت روان زنان
6. برگزاری نشست‌ها در خصوص تحقیقات مرتبط با سلامت زنان و تشکیل شبکه تحقیقات
7. برگزاری کارگاه‌های آموزشی

12. ارائه پیشنهاد در جهت ارتقا سطح آگاهی‌های عمومی و آموزش سلامت در زنان، خانواده و جامعه و بررسی سیاست‌ها و شیوه‌های مناسب در حوزه‌های آموزش و پرورش و آموزش عالی زنان
13. پیشنهاد تحقیق در مسائل مهم سلامت زنان و تأثیر عوامل فرهنگی و اجتماعی بر آن به اشخاص و مراکز صلاحیت دار و کمک به ایجاد هماهنگی در برنامه‌های تحقیقاتی
14. حمایت از نظریه پردازان، متفکران و دانشمندان مسلمان که به تبیین دیدگاه‌های اسلامی در زمینه سلامت زنان، خانواده و اجتماع می‌پردازند.